

KEKSALAR MIGRATSIYASINING IJTIMOIIY-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI

Nurmonova Zebo Alikovna

“Oila va xotin qizlar” ilmiy tadqiqot instituti Kichik ilmiy xodimi

СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ПОЖИЛОЙ МИГРАЦИИ

Нурмонова Зебо Аликовна

Научно-исследовательского института «Семьи и женщины» Младший научный сотрудник

SOCIO-PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF ELDERLY MIGRATION

Annotatsiya: Mazkur maqolada keksa yoshdagi migratsiya, keksa migrantlar moslashuvining ijtimoiy-psixologik xususiyatlari hamda ularning ijtimoiy-madaniy moslashuvining turli jihatlariga ta'sir qiluvchi bir qancha omillar va oqibatlarini asosida olib borilgan tadqiqotlar tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: migratsiya, keksalar migratsiyasi, moslashuv, inson huquqlari, mehnat layoqati, ruhiy salomatlik, depressiya, ijtimoiy integratsiya.

Аннотация: В данной статье анализируются исследования, проведенные на основе миграции пожилых людей, социально-психологические особенности адаптации пожилых мигрантов, а также ряд факторов и последствий, влияющих на различные аспекты их социокультурной адаптации.

Ключевые слова: миграция, миграция пожилых людей, адаптация, права человека, трудоустройство, психическое здоровье, депрессия, социальная интеграция.

Annotation: This article analyses research based on the migration of older people, socio-psychological features of the adaptation of older migrants, as well as a number of factors and consequences that affect various aspects of their socio-cultural adaptation.

Key words: migration, elderly migration, adaptation, human rights, employment, mental health, depression, social inclusion.

Kirish. BMT tahlillariga ko'ra, 2015-yili yer yuzi aholisining 900 mln nafarini 60 yoshli va undan katta yoshdagi insonlar tashkil etgan bo'lsa, 2050 yilda bu raqam salkam ikki barobar ortishi kutilmoqda. Ya'ni, 27 yildan so'ng duniyo miqyosida keksalarning soni taxminan 2 mlrd nafarga yetadi. Boshqacha aytganda, keksalar yoshlardan ko'ra ko'proqni tashkil etadi. Shunday ekan, ushbu yosh guruhidagi insonlar bilan bog'liq masalalarni ilmiy tadqiq etish dolzarb ahamiyat kasb etishi shubhasiz. Ana shunday masalalardan biri keksalar migratsiyasi va uning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari bilan bog'liq.

Aksariyat mamlakatlarda keksa migrantlar o'sib borayotgan guruhdir. Shunga qaramay, ular hayotlarining so'nggi bosqichiga kelganlarida, ularning integratsiyadagi muammolari va natijalari haqida kam narsa ma'lum. Bu qiyinchiliklarni aniqlash qiyin, chunki ko'p yillik migratsiya oqimini aks ettiruvchi keksa migrantlar ko'pincha boshqa migrantlar kogortalaridan juda farq qiladi.

Darhaqiqat, ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanish siyosati uchun migratsiya kontekstida keksa odamlar haqidagi ma'lumotlarni to'plash, qayta ishlash va hisobot berish muhimdir. Bu hatti-harakatlar qarish bilan bog'liq BMTning Barqaror rivojlanish maqsadlariga, masalan, barcha yoshdagi odamlarning inson huquqlarini “hech kimni ortda qoldirmaslik” tamoyili asosida himoya qilish va qarish muammolarini hal qilish majburiyatiga erishishni qo'llab-quvvatlaydi. Qolaversa, keksa odamlarni o'z jamiyatlari rivojiga hissa qo'shuvchilar sifatida e'tirof etuvchi va hukumatlarni barcha ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanish siyosatiga, jumladan, qashshoqlikni kamaytirish dasturlariga qo'shish majburiyatini olgan birinchi global kelishuv “Keksalik muammolari bo'yicha Madrid xalqaro harakatlar rejasi”da [1] 21 asrda qarish muammolarini hal qilish majburiyati ham o'z aksini topgan.

Natijalar. Hozirgi vaqtda bir nechta migratsiya ma'lumotlari manbalari migratsiya ma'lumotlarini yoshga qarab ajratilgan holda taqdim etadi. Shunga qaramay, muhojirlarning eng himoyasiz guruhlari, ya'ni ayollar va bolalarga yordam berishga qaratilayotgan katta e'tiborni hisobga olgan holda, keksa migrantlar to'g'risidagi ma'lumotlar vaqti-vaqti bilan tayyorlanadi va foydalaniladi. Yoshi bo'yicha migratsiya ma'lumotlarini to'plash va ajratish migratsiya sharoitida keksa odamlar duch keladigan muammolarni hal qilish uchun etarli emas. Migratsiya sharoitidagi keksa odamlar e'tibordan chetda qolish xavfi ostida, bu zaiflik va tengsizliklarni davom ettirishi mumkin. Bundan tashqari, qariyalar va ularning ehtiyojlari to'g'risida ma'lumotlar deyarli yo'q.

Birlashgan Millatlar Tashkiloti qarilik bilan bog‘liq rivojlanish loyihalari uchun muvofiqlik mezonlarini kengaytirish uchun “keksa odamlar” uchun 60 yosh va undan yuqori yoshni chegaraladi[2]. Biroq, Birlashgan Millatlar Tashkilotining keksa odamlar uchun ta’rifi butun dunyoda umuman ishlatilmaydi. Shuning uchun milliy amaliyotlar bir-biridan farq qiladi. “Keksa odam”ning keng tarqalgan ta’rifi pensiya to‘lovlarini olishni boshlagan yosh bilan bog‘liq[3]. Shunday qilib, “keksa odam” ta’rifi mamlakatlar va tashkilotlarga qarab farq qiladi. Ko‘pgina yuqori daromadli mamlakatlar “keksa odamlar” ni aniqlash uchun 65+ yoshdan foydalanadilar. Ushbu yosh chegarasi o‘zboshimchalik bilan belgilanadi, chunki pensiya sxemalari asosan 60-65 yoshdan foydalanadi[4]. Biroq, ta’riflar boshqa mintaqaviy kontekstlarda farqlanadi.

Pensiya nafaqalarini olishni boshlagan yoshga asoslangan xronologik ta’rifdan tashqari, ijtimoiy rolning o‘zgarishiga asoslangan “keksa odam”ning ijtimoiy-madaniy jihatdan tuzilgan ta’rifi (ish tartibidagi o‘zgarishlar) va qobiliyatlarning o‘zgarishi (qarilik yoki jismoniy xususiyatlarning o‘zgarishi kabi) ham mavjud[5]. Biroq, “keksa odam”ning ijtimoiy-madaniy jihatdan qurilgan ta’rifini rasmiy statistikaga kiritish qiyin. Ushbu ta’rifga kiradigan keksa odamlar, masalan, 59 yoshli muhojir, keksalik tufayli ijtimoiy roli o‘zgargan, migratsiya statistikasida noto‘g‘ri asosiy yosh toifasida (masalan, mehnatga layoqatli yosh toifasi: 19-64) hisobga olinadi va shuning uchun siyosatni ishlab chiqish va rejalashtirishda ularning ehtiyojlari e’tiborga olinmaydi.

Demak, keksa migrant – bu belgilangan mamlakatga ko‘chib kelgan, masalan, oilani birlashtirish sxemasi bo‘yicha, yoshi 65 va undan katta bo‘lgan, ilgari ko‘chib o‘tgan va keyin borar mamlakatda pensiya yoshiga yetgan yoki mojaro tufayli boshqa joyga ko‘chirilgan har qanday chet elda tug‘ilgan shaxsdir. Iqtisodiy hamkorlik va rivojlanish tashkilotida (OECD) keksa odamlar 65 va undan katta yoshdagilar sifatida belgilanadi. Shuningdek, tengsizliklarni aniqlash, taraqqiyotni kuzatish va siyosatchilarni migratsiya jarayonlarining yosh dinamikasi haqida xabardor qilish uchun migratsiya ma’lumotlarida yoshni bilish muhimdir.

2020-yil o‘rtalarida keksa migrantlar xalqaro migrantlar zaxirasining 34,3 millionini yoki 12,2 foizini tashkil qilgan[6]. Ushbu hisob-kitob chet elda tug‘ilgan yoki chet ellik aholi sonidan foydalangan holda xalqaro migrantlar uchun proksi sifatida hisoblanadi va yosh bo‘yicha ajratiladi. 1990 yilning o‘rtalaridan 2020 yilning o‘rtalarigacha bo‘lgan davrda keksa migrantlarning umumiy xalqaro muhojirlar zaxirasidagi ulushi 12 foiz atrofida barqaror bo‘lib qoldi. Yuqori va o‘rta daromadli mamlakatlarda 65 va undan yuqori yoshdagi yoshi kattaroq bo‘lgan muhojirlarning taxminiy soni 1990 yilning o‘rtalaridan 2020-yilning o‘rtalariga qadar qariyb 16 millionga oshgan, past daromadli mamlakatlarda esa atigi 76,587 nafarga oshgan[7].

Xalqaro migrantlarning yoshga qarab ulushi mamlakatlar, mintaqalar va daromad guruhlari bo‘yicha umumiy aholi sonida farqlanadi. Tug‘ilish darajasi past bo‘lgan mamlakatlarda migrantlar bolalar va o‘smirlarning katta qismini tashkil qilishi mumkin, ko‘p mamlakatlarda esa mehnatga layoqatli aholining katta qismini migrantlar tashkil qiladi. Muhojirlar mehnatga layoqatli va pensiyaga chiqishga moyil bo‘lgan mamlakatlarda immigrantlarning o‘rtacha yoshi milliy o‘rtacha ko‘rsatkichdan yuqori bo‘lishi mumkin, chunki ularning farzandlari migrantlar sifatida tasniflanmagan[8].

Dunyo miqyosida keksa ayol muhojirlar soni erkaklardan ko‘p. Ayollar 65 va undan katta yoshdagi barcha xalqaro migrantlarning 56 foizini tashkil qiladi. 2020 yilda barcha keksa migrantlar orasida ayol migrantlarning taxminiy ulushi yuqori va o‘rta daromadli mamlakatlarda yuqori bo‘ldi, ya’ni 56 foizga nisbatan past daromadli mamlakatlarda bu ko‘rsatkich 52 foizni tashkil etdi[9]. 2020 yilning o‘rtalarida katta yoshli ayol muhojirlar barcha xalqaro muhojirlarning 6,8 foizini, erkak keksa migrantlar esa 5,4 foizini tashkil etdi[10]. Keksa migrantlar orasida ayollar ulushining ko‘pligi keksa ayol migrantlarning umumiy populyatsiyadagi tendensiyalarga o‘xshash yoshi kattaroq erkak migrantlardan ko‘ra ko‘proq umr ko‘rishi bilan bog‘liq.

Keksa odamlar va keksa migrantlar bo‘yicha hisob-kitoblar mavjud, ammo ma’lumotlar dunyoning barcha mamlakatlari va hududlari uchun to‘liq emas. Misol uchun, millionlab keksa odamlar xalqaro miqyosda taqqoslanadigan ma’lumotlar to‘plamiga kiritilmagan, chunki Afrika, Yaqin Sharq, Karib dengizi va Tinch okeanining ba’zi mamlakatlarida ma’lumotlar yo‘q[11]. Bu mamlakatlarda ma’lumotlarni yoshga qarab to‘plash va ajratish imkoniyatlari cheklangan yoki umuman yo‘q. Shu sababli, keksa aholi soni hali ham to‘liq emas.

“Eng himoyasiz” qatlamlarga, ya’ni bolalar va ayollarga yordam berish uchun keng ko‘lamli mablag‘lar

ajratilishi ortidan, keksa odamlar, hatto rasmiy statistikada hisobga olinsa ham, siyosat va rivojlanish dasturlarida ko'pincha e'tibordan chetda qoladilar. Statistika ma'lumotlarning o'zi keksa migrantlar va qariyalarning ehtiyojlarini qondirish uchun etarli emas; siyosatchilar va rivojlanish hamjamiyati, shuningdek, migratsiya jarayonlarida keksa odamlarni ayollar va bolalar kabi bir xil darajada muhim guruh sifatida qabul qilishlari kerak.

Ichki ko'chirilgan shaxslar uchun boshpanalarda ma'lumot to'plash usullarida ham cheklovlar mavjud. Keksalar ichki ko'chirilgan odamlarning ehtiyojlari tibbiy davolanish, psixologik qo'llab-quvvatlash va ovqatlanish nuqtai nazaridan farq qilishiga qaramay, ma'lumotlar vaqti-vaqti bilan barcha yosh toifalari uchun alohida to'planadi[12]. Bundan tashqari, ichki ko'chirilgan qariyalarning qishloqdan shaharga ko'chishi haqida juda kam ma'lumotlar mavjud. Shuningdek, keksalar yoshdagi tartibsiz muhojirlar haqidagi ma'lumotlar umuman mavjud emas. Shu sababli, dalillar bazasini yaratish va tartibsiz migratsiyaning keksalar yoshdagi dinamikasini yaxshiroq tushunish uchun ko'proq etnografik tadqiqotlarni rag'batlantirish juda muhimdir.

Butun dunyoda insonparvarlik tamoyillari va asosiy inson huquqlari har kimga xavfsizlik huquqini beradi va teng asosda himoyadan munosib foydalanishda yordam beradi. Keksalar insonparvarlik inqirozlarida eng ko'p xavf ostida bo'lganlar qatoriga kiradi, ammo keksalar odamlarning huquqlari tez-tez rad etiladi va ular hukumatlar, donorlar yoki gumanitar agentliklar tomonidan kam e'tiborga olinadi.

Biror kishining migratsiya yoshi uning madaniyati, ijtimoiy integratsiyasi va farovonligi uchun keng qamrovli ta'sir ko'rsatadi. Katta yoshdagi migratsiya yomon psixologik farovonlik bilan bog'liqligi? Agar shunday bo'lsa, bunday farqlarga qanday omillar sabab bo'ladi?

The Gerontologist jurnalida chop etilgan tadqiqot natijalariga ko'ra, Chikagodagi 3 ming nafardan ziyod xitoylik keksalar odamlarning ma'lumotlaridan foydalanib, 35 yoshgacha, 35-49, 50-64 va undan yuqori yoshdagi (migratsiya qilgan) odamlarning ruhiy tushkunlik darajasi va hayot sifati solishtirildi[13]. Ya'ni, keksalar yoshdagi migratsiya psixologik farovonlikning yomonlashishi bilan bog'liqligi tadqiq etildi. Bunda migratsiya yoshi va ruhiy tushkunlik darajasi hamda hayot sifati o'rtasidagi bog'liqlikni o'rganish uchun salbiy binomial va logistik regressiyalar o'tkazilib, demografiya va ijtimoiy-iqtisodiy holat, sog'liqni saqlash holati, madaniyat darajasi va oila/ijtimoiy munosabatlar o'rganildi.

Topilmalar aralash natijalarni ko'rsatdi. Keksalar yoshda ko'chib o'tish ko'proq depressiv alomatlar bilan bog'liqligi, shu bilan birga yaxshi hayot sifati haqidagi ehtimol yuqoriligi qayd etildi. Keksalar muhojirlarning ruhiy tushkunliklariga ularning kam daromadi, tibbiy xizmatdan foydalana olmasliklari, jismoniy salomatligi va zaif ijtimoiy munosabatlar sabab bo'lgan. Aksincha, o'rta yoshdagi migratsiya hayot sifati bilan bog'liq edi.

Ushbu tadqiqot, shuningdek, o'rta yoshda ko'chib kelgan xitoylik keksalar immigrantlarning zaifligini ochib berdi va o'rta yoshdagi immigrantlar populyatsiyalarining ehtiyojlarini qo'shimcha o'rganishni talab qildi. Shuningdek, ushbu immigrantlar guruhining madaniyati, oilaviy majburiyatlari va ish bilan bog'liq potensial stressni engillashtirish uchun ko'proq dasturlar kerak, degan xulosani beradi.

Aholining qarishi va immigratsiya ko'plab mamlakatlarning demografik profilini o'zgartiradigan ikkita dahshatli tendensiyadir. Ushbu ikki tendensiyaning muhim chorrahasida tez o'sib borayotgan keksalar immigrantlar soni turadi. Ushbu muammoni hal qilishning muhim yondashuvlaridan biri ruhiy salomatlik xavfi yuqori va shaxsiy farovonlik darajasi past bo'lgan keksalar immigrantlarning segmentlarini aniqlashdir. Keksalar immigrantlar turli xil guruh bo'lib, ular migratsiya sabablari, madaniyat darajasi, iqtisodiy va ijtimoiy resurslari bo'yicha juda farq qiladi.

Yuqoridagi ma'lumotlarda nima uchun keksalar yoshdagi migratsiya individual farovonlikning past darajalari bilan bog'liq bo'lishi mumkinligi haqida ishonchli dalillar keltirilsa-da, migratsiya yoshi va turli ruhiy salomatlik ko'rsatkichlari o'rtasidagi munosabatni sinab ko'rgan empirik tadqiqotlar aralash natijalar beradi va bu mavzuni yetarlicha o'rganishga imkon bermaydi hamda qo'shimcha o'rganishni talab qiladi.

Ba'zi tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, keksalar yoshda ko'chib kelgan odamlar yoshligida ko'chib kelganlarga qaraganda ko'proq depressiv alomatlar ega[14] va hayotdan qoniqish darajasi pastroq[15] va ko'proq yolg'izlik tuyg'ulari[16] ustunroq. Bundan farqli o'laroq, bir tadqiqot shuni ko'rsatdiki, keksalar yoshda ko'chib kelgan odamlar yoshroq yoshdagilarga qaraganda kamroq depressiya belgilariga ega[17]. Bundan tashqari, bir qator tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, migratsiya yoshi depressiv alomatlar, hayot davomida kayfiyat va tashvish buzilishlarining tarqalishi[18] yoki psixologik tanglik bilan bog'liq

emas[19].

Garchi bu masala qo‘shimcha o‘rganishni talab qilsa-da, aralash natijalarning mumkin bo‘lgan izohi shundaki, migratsiya yoshi va shaxsiy farovonlikning o‘zaro bog‘liqlikligi lozim darajada aks ettirilmasligi mumkin. Bir qator tadqiqotlar muayyan yosh davrlarida kelgan keksa immigrantlarning farovonligini solishtirish uchun yanada nozik yondashuvni qo‘lladi. Misol uchun, bir tadqiqot shuni ko‘rsatdiki, agar odamlar 21 yoshdan oldin ko‘chib ketgan bo‘lsa, ular mahalliy aholi kabi “yaxshi” ko‘rinadi[20]. Ushbu tadqiqotda, 21 yoshdan 50 yoshgacha, shuningdek, 50 yoshdan keyin migratsiya qilganlar, 21 yoshdan oldin migratsiya qilganlarga qaraganda, hayot sifati pastligi haqida xulosa berilgan. Boshqa bir tadqiqot shuni ko‘rsatdiki, o‘rta yoshda (35 yoshdan keyin) migratsiya 15 yoshdan oldin ko‘chib kelganlarga qaraganda ko‘proq hissiy stress bilan bog‘liq[21].

Shuningdek, Lum va Vanderaa (2010) uchta guruh orasida – 18 yoshdan oldin, 18 yoshdan 50 yoshgacha va 50 yoshdan keyin ko‘chib kelganlar – faqat ikkinchi guruh (18-50 yosh) mahalliy aholiga qaraganda ko‘proq tushkunlikka tushishini aniqladilar[22]. Birgalikda bu natijalar immigratsiya jarayoni inson farovonligiga qanday ta‘sir qilishi mumkinligi haqida murakkabroq tasavvurni beradi, chunki u insonning hayot aylanishi bilan bog‘liq. Ular, shuningdek, immigratsiya ta‘sirini hayot kursi va hayot bosqichlari kontekstida o‘rganish muhimligini ta‘kidlaydilar. Ushbu topilmalarga qaramay, bu tadqiqotlar ikki jihatdan cheklangan. Birinchidan, ko‘rib chiqilgan yosh diapazonlari juda keng. Ular yosh guruhlari bo‘yicha ayrim muhim jihatlarni farqlamadilar (masalan, erta balog‘at yoshidagi migratsiya va o‘rta yosh). Ikkinchidan, tadqiqotlarning hech birida katta yoshdagi (ya‘ni, 65 yosh va undan katta) ko‘chib kelgan odamlarning tajribasini aks ettiruvchi muhim guruh mavjud emas edi.

Xulosa va tavsiyalar. Mavjud tadqiqotlar keksalik yoshdagi migrantlarning zaifligini ta‘kidlasa-da, ijtimoiy dasturlar va aralashuvlar o‘rta yoshda ko‘chib kelgan muhojirlarning ehtiyojlarini qondirmaydi. Ushbu muhojirlar guruhining o‘ziga xos muammolarini yaxshiroq tushunish uchun ko‘proq tadqiqotlar talab etiladi. Shu bilan birga, ularning ish qobiliyatlari va til qobiliyatlarini yaxshilash, ularga g‘amxo‘rlik qilish yukini baholash va ruhiy salomatlik uchun “yashirin” xavflarni bartaraf etish uchun ko‘proq dasturlar kerak.

Shuningdek, bunday tadqiqotlar keksa immigrantlarning psixologik farovonligini yaxshilashga qaratilgan ijtimoiy va sog‘liqni saqlash xizmatlari/siyosatlari uchun muhim ahamiyatga ega. Qolaversa, ko‘plab tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, turli yoshdagi migratsiya inson farovonligiga turli xil ta‘sir ko‘rsatadi. Kattaroq yoshdagi migrantlar depressiya belgilariga ko‘proq moyil bo‘lishi mumkin. Mamlakatlardagi siyosatlar kam daromad va tibbiy sug‘urtadan foydalanishning yomonligi kech yoshdagi migrantlarda depressiya rivojlanishiga yordam beruvchi muhim omillar ekanligi haqidagi xulosalarni aks ettirishi kerak. Ijtimoiy xizmat agentliklari moliyaviy yordam dasturlari doirasida keksa immigrantlarning “yashirin” anklavlariga faol ravishda murojaat qilishga alohida e‘tibor qaratishlari kerak.

Bundan tashqari, sug‘urta arzon xizmatlar yoki turli xizmatlarni olish uchun zarur bo‘lganligi sababli, sog‘liqni saqlash islohoti xizmatlarning teng taqsimlanishini o‘rnatishga qaratilgan bo‘lishi kerak. Bundan tashqari, migrant qabul qiluvchi hukumatlar tarjima xizmatlari, madaniy malakalarni o‘rgatish va ta‘lim xizmatlarini ko‘rsatadigan tashabbuslarni moliyalashtirishni ta‘minlashi kerak. Zaif ijtimoiy munosabatlar depressiyaning rivojlanishiga ham hissa qo‘shganligi sababli, keksa yoshdagi immigrantlar orasida ijtimoiy integratsiya va ijtimoiy inklyuziyani rag‘batlantiradigan dasturlarga ehtiyoj bor.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. <https://www.helpage.org/what-we-do/society-for-all-ages/society-for-all-ages-campaigns/the-madrid-plan-mipaa/>
- 2,3. <https://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/ageing/WorldPopulationAgeing2019-Report.pdf>
4. <https://academic.oup.com/jsh/article-abstract/12/3/416/921395?redirectedFrom=fulltext&login=false>
5. <https://hraf.yale.edu/ehc/documents/238> , <https://emergency.unhcr.org/protection/persons-risk/older-persons#:~:text=can%20accessdistribution%20mechanisms.-,Overview,or%20age%2Drelated%20health%20conditions.>
- 6,7. <https://www.un.org/development/desa/pd/content/international-migrant-stock>
8. https://www.un.org/development/desa/pd/sites/www.un.org.development.desa.pd/files/undes_

pd_2020_international_migration_highlights.pdf

- 9,10. <https://www.un.org/development/desa/pd/content/international-migrant-stock>
11. <https://www.helppage.org/global-agewatch/population-ageing-dat>
12. <https://www.fmreview.org/sites/fmr/files/FMRdownloads/en/fragilestates/calviparisetti.pdf>
13. <https://academic.oup.com/gerontologist/article/59/5/865/5040735>
14. Blumstein T., Benyamini Y., Fuchs Z., Shapira Z., Novikov I., Walter-Ginzburg A., & Modan B (2004). The effect of a communal lifestyle on depressive symptoms in late life. *Journal of Aging and Health*, 16, 151–174.
15. Angel J. L., & Angel R. J (1992). Age at migration, social connections, and well-being among elderly Hispanics. *Journal of Aging and Health*, 4, 480–499.
16. Wu Z., & Penning M (2015). Immigration and loneliness in later life. *Ageing & Society*, 35, 64–95.
17. Kim M. T., Kim K. B., Han H. R., Huh B., Nguyen T., & Lee H. B (2015). Prevalence and predictors of depression in Korean American elderly: Findings from the Memory and Aging Study of Koreans (MASK). *The American Journal of Geriatric Psychiatry*, 23, 671–683.
18. Woodward A. T., Taylor R. J., Bullard K. M., Aranda M. P., Lincoln K. D., & Chatters L. M (2012). Prevalence of lifetime DSM-IV affective disorders among older African Americans, Black Caribbeans, Latinos, Asians and non-Hispanic White people. *International Journal of Geriatric Psychiatry*, 27, 816–827.
19. Tran D. T., Jorm L., Johnson M., Bambrick H., & Lujic S (2015). Effects of acculturation on lifestyle and health status among older Vietnam-born Australians. *Asia-Pacific Journal of Public Health*, 27, NP2259–NP2274.
20. Berdes C., & Zych A. A (1996). The quality of life of Polish immigrant and Polish American ethnic elderly. *Polish American Studies*, 53, 17–62.
21. Angel J. L., Buckley C. J., & Sakamoto A (2001). Duration or disadvantage? Exploring nativity, ethnicity, and health in midlife. *The Journals of Gerontology, Series B: Psychological Sciences and Social Sciences*, 56, S275–S284.
22. Lum T. Y., & Vanderaa J. P (2010). Health disparities among immigrant and non-immigrant elders: The association of acculturation and education. *Journal of Immigrant and Minority Health*, 12, 743–753.